

SAHABENİN

YERİ-1

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdü'lîllahi Rabb'il âlemin. Vessalatu vessalamu alâ Resûlina Muhammedin ve alâ alihi ve sahbihi ecmaîn.

Hadislerle diriliş yapabilmek için Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Sünnet'ini, hadis muhtevasında olan şeyleri bilmek gerekiyor. Hangi çerçevede ele alınması gerektiğine şuurlu bir şekilde müdrük olmak gerekiyor. Bu nedenle hadisi, dolayısıyla Sünnet'i anlayabilmek için bir alt yapı oluşturmamız gerekiyor. Genelde hadis derslerine, Sünnet'le ilgili derslere tariflerle başlanır, 'hadis şu demektir, Sünnet şu demektir.' Biz öyle yapmayacağız. Bu, hadis ve Sünnet'in alt zeminini oluşturan kavramları önce yerleştirmek istiyorum. Hadis-i şerif, Sünnet, Peygamber, Resûlullah. Hatta Kur'an, mucize, din, Şeriat, Medine, Mekke, cihat, sadaka, namaz, itaat gibi Müslümanlığımızın içini dolduran kavramları yerli yerine oturtabilirsek çok rahat bir İslam anlayışımız olur ama yedi numaralı parçayı dokuz numaralı parçanın yerine oturtursan, dokuz numaralı parçayı da altı numaralı parçanın yerine oturtursan İslam'ı anlamakta zorlanabilirsin. Bugün başımıza gelen de odur zaten.

Bu maksatla, özellikle her şeyin yerli yerine oturması için Sünnet, hadis, Şeriat, cihat, İslam, Medine, Kudüs bu kavramların yerine oturması için sahabe kavramının bir yere oturması lazım. Neden? Kur'an diye bir kitab-ı mukaddes tutuyorsun. Sahabe kavramı nerede oturuyorsa Kur'an da oraya oturacak. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in İslam'ını, Kur'an'ını bize taşıyan köprü aşıp. Herhangi bir nesil Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den kargo ile Kur'an teslim almamıştır, sahabiden almışlardır. Bu nedenle Ashabi kiramı oturttuğumuz yer, Kur'an'ı oturttuğumuz yerdir. Sahabiye başka bir yere oturttuğun zaman Kur'an-ı Kerim'e de yeni bir yer ayarlarsın.

Biz burada hadis-i şeriflerle diriliş yapmak istiyoruz. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hadis-i şeriflerini öne çıkarmak istiyoruz. Onları bize ulaştıran 'Resûlullah aleyhisselatu vessalam şöyle yaptı, böyle konuştu.' diyen sahabeye bir yer bulmadıkça hadise yer bulamazsın. Nereye koyacaksın ki hadis-i şerifi? Bir kargo düşün. Onu getireni yok sayıyorsun 'kargo bende' diyorsun. Bu sadece rüyalarla mümkündür. 'Bana da vahiy geldi.' der gibi 'Rüyada gördüm.' diyeceksin ya da 'Rüyada görmedim, hiçbir yerde görmedim, ben böyle uygun görüyorum.' diyeceksin. Bu da peygamberlik iddiasıdır. Ya alenî bir peygamberlik iddiasıdır Müseylemetü'l Kezzap gibi, Kadiyaniler gibi alenen bir peygamberlik iddiasıdır ya da sinsi bir peygamberlik iddiasıdır: 'Ben de böyle uygun görüyorum.'

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in vazifesi Kur'an'ı beyan etmektir. "لَتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ" 'İnsanlara indirilen Kitab'ı beyan et, açıkla diye seni gönderdik.' Allah buyuruyor. Hadis-i şerifleri kaldırdığın zaman 'Ben açıklarım size Kur'an'ı.' demen gerekiyor. 'Size ben Kur'an'ı açıklarım.' sözü "لَتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ" 'Sen Kur'an'ı açıkla.' diye Allah Peygamber'ine vazife vermişti. Kaldırınca Peygamber'i, onun yerine kendini oturttu demektir. 'Kur'an'a çok büyük saygım var.' sözüne inandıramazsın beni. Elbette senin Kur'an'a saygın var. Kur'an'ın 'Peygamber'e saygı gösterin!' emrine saygın yok ama. Bu bir risk, çok büyük bir risk. İnsanın farkında olmadan kendisini Peygamber aleyhisselamın yerine oturtmak denebilecek -böyle demiyoruz ama maazallah çok büyük bir itham ama fark etmeden insanın kendisini Peygamber aleyhisselamın kürsüsüne oturtma hastalığı. Bu ilaç değil ki muadilini alacaksın. Peygamber bu. Bu dünyada Peygamber aleyhisselamın muadili, benzeri yahut da aynı fonksiyonu icra edebilecek bir kimsesi olmaz. Bu sebeple tekraren tekit ederek diyorum ki: 'Biz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i anlamak için, Şeriat'ı, Kur'an'ı, hadisi, Medine'yi, Allah'ın kitabındaki filan hükmü anlamak için bütün bunların anahtar adamı olan ashabi anlamamız lazım.'

Ebubekir radiyallahu anhin yerini anlamayan Enes bin Malik'in, Abdullah ibni Mesud'un yerini anlamayan on sene Resûlullah'ın makamında Ümmet-i Muhammed'i idare eden Ömer bin Hattab'ın konumunu takdir edemeyen İslam'ı oryantalist gibi anlar. Aklına uygun olanlardan iyi şeyler söz eder, aklına uygun olmayana da uydurur, aklına uydurur, gerekiyorsa da reddeder. Bir âlim olarak bilinen zatın bir yazısını gördüm, keşke görmez olaydım. İnşaallah da kitaplarına koymaz bu yazıyı, gazetede gördüm. Kur'an-ı Kerim'de Nisa Suresi'nde: "İtaat etmeyen kadınlara şöyle şöyle şöyle şöyle yapından sonra dövebilirsiniz de onları." ayetini yorumluyor. Yani hayâ ederek bunları söylüyorum, inşaallah istiğfar etmiştir. Diyor ki yani özet olarak söyleyeyim cümleleri uzatmama gerek yok: 'Ya tam bu ayet nesh edilecekti, kaldırılacaktı, işte, ömrü yetmedi Peygamber aleyhisselamin. Yoksa bu ayet İslam'ın özüne uygun değil.' filan böyle enteresan. Yani ben iyimserleştirerek söylüyorum cümleleri. Ve bu adam âlim biri, gerçekten âlim, ilmine saygım var. Fakat 'Aman kâfirler çirkin görmesin İslam'ı!' diye bir kompleksi var. Dünya standartlarına göre bir İslam istiyor. Sıkıntı burada zaten.

Ashabı bir yere oturtamıyor. Diyor ki: 'İşte bu Ömer'in sert uygulamalarıydı.' İşte 'Ömer'in sertliği olmasa bu ayet şöyle olmazdı, böyle olmazdı.' Mübarek Ömer evirip çevirip Kur'an'ı kendi şekline koymuş gibi anlaşıyor. Hayır! Ashabı kiramı akideleri, yaşantıları, insanlıkları, sosyal hayatları, Peygamber aleyhisselam ile bağları, bizimle ilişkileri açısından ashabı kiramı nereye oturtuyorsan Müslümanlığın o kadardır, ileri gidemezsin. Ya gizli şirki olan putperest bir Müslüman olursun - maazallah, böyle bir şey olmaz- yahut da kendi kendini Peygamber aleyhisselamin yerine oturtan, Kur'an'ı açıklama yetkisinde gören birisi olursun. Her hâlükârda Müslüman, ashabı kirama bir gözle bakar, bu göz ashabı putlaştırma gözü asla değildir. Yeri geldiğinde Medine'de içki içtiklerini, böyle bir hataya düştüklerini de konuşuruz. Yeri geldiğinde ashabı kiramın Peygamber aleyhisselama karşı direniş yaptıklarını da konuşuruz. Çünkü "insandılar" diyoruz. İnsan olarak en iyi Müslümandılar, Melek olarak en iyi Müslüman değildiler. Taş, cemadat değildiler. Etten kemikten insandılar. Bu nitelikleriyle Müslüman oldukları için de yığınlarla sorunlar yaşattılar Efendimiz sallallahu aleyhi ve selleme.

Şimdi ashabı kiramı konuşacağız. Ondan önce defalarca derslerimizde vurguladığımız bir hakikat var. Sonrası iyi anlaşılın diye tekrar onu vurguluyorum: Şimdi Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme Efendimiz'in yirmi üç yıllık hayatı neredeyse günlük olaylar düzeyinde biliniyor. Günlük olaylar değilse de haftalık olaylar düzeyinde biliniyor. Hele hele yıllık periyot çok iyi biliniyor. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin bir kronolojisini çizelim. Yani bi'setin, peygamber oluşunun birinci gününden son gününe kadar yirmi üçüncü yılın ortalarına kadar Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin sıkıntılarını görelim. Nelerle karşılaştı? Yani normal olaylar değil. Peygamber aleyhisselamı üzen, sıkıntıya düşüren, terleten sorunları çıkaralım mesela; beş yüz sorun çıktı diyelim. Çok net bir şey söylüyorum. Beş yüz sorun çıktı diyelim. Böyle bir istatistik yok. Ben böyle bir istatistiği yapıyorum. Genelleme yaparak. Bu beş yüz sorundan eğer yüz tanesi müşriklerden, Yahudilerden gelen sıkıntıysa en az yüz on tanesi hanımları, ona iman edenler, mescitte onunla beraber namaz kılanlardan gelmiştir. İç sorunları ki Resûlullah'ın son on senesi devlet başkanı olduğu senedir. Elinde ordusu vardı. Biz Ümmet-i Muhammed olarak gerçekleri konuşuyoruz. Buna rağmen Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme yani kaç defa savaş yaptı ki elli, altmış tane savaş oldu nihayetinde. Ama günde altmış tane olayın mescitte onu bunalttığı zamanlar oldu. Hanımını dövenler şikâyet konusu oldu. Karısından itaat görmeyenler şikâyet konusu oldu. Kendi evinde sorunlarla karşılaştı.

Tarihi menkıbeleri bırakalım. Sadece sahih hadislerde olana baktığımızda bu sonuçla karşılaşıyoruz. Bu da gösteriyor ki ashabı kiram ellerinde böyle bir baston ona yaslanmışlar. 'Buyur ya

Resûlullah, buyur ya Resûlullah, buyur ya Resûlullah' diyorlar akşama kadar böyle olmadı. Bir Ebubekir böyleydi. Ebubekir'in de Efendimiz'e sıkıntı olduğu olaylar var. Ebubekir de Efendimiz sallallahu aleyhi ve selleme gerçi O, Ebubekir'i hemen destekledi. 'Ebubekir'i bırakın' dedi. Ama Ebubekir de Efendimiz aleyhisselamın üzülmüne neden olacak olaylara sahne oldu. Buna rağmen, buna rağmen Allah onlardan razı oldu. Buna rağmen Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, 'ashabım, ashabım' diyerek bu dünyadan gitti. Biz de o orijinal tabloyu hiç bozmadan bütün bu görüntüyü topluca kabullenip ashabi kiramı seviyoruz. Belli bir yere oturtuyoruz.

Dedik ki, ashabi kiramı bir yere oturtmadan Kur'an'ı bir yere oturtamazsın. Sana: "nereden buldun bu Kur'an'ı" denecek. Medine, Medine diyorsun. E Medine'yi Medine yapan sahabi nerede? Hayalet bir peygamber mi vardı? Bu eylemler kimlerin üzerinden gerçekleşti? Kur'an'ı Kerim "siz, siz" diye onlarca ayette ya sitem ediyor ya övüyor. Kim bu insanlar? Bunlar Kur'an'ın üzerlerinde uygulandığı ilk denek Müslümanlar. Birçok şey bunların üzerinde denendi. Dolayısıyla ashabi kiramı bir yere oturtmadan hiçbir Müslüman'ın kafasında İslam bir yere oturmaz. Ha Müslüman olur buna itirazım yok. Allah, peygamber, can, şehitlik verir, nerede raydan çıkacağı belli değil. Her an bir yerden patlatacak onu şeytan. Neden? Çünkü ashabi kiramı orijinal hâllerile, doğal kimlikleriyle kabul edemediği zaman o normal bir doğal Müslümanlık yaşamıyor. O aşırılık yaşıyor. O aşırılık ya şeyhini putlaştırarak yahut da faize kayıp da kendisine özür beyan ettirerek yahut da işlediği çok kolay af olacak bir günahı 'Allah beni affetmez bir daha diye' o günahta sürüklenip ömrünün sonuna kadar o günahta kireçlenmiş olarak ölüp gitmesi şeklinde. Ya da farz ibadetler dururken nafile bir ibadeti haddinden fazla abartarak farzları çiğnetip nafileyle cennete gireceğini zannederek... Bütün bunlar hatalı Müslümanlık, orijinal olmayan Müslümanlıktır.

Ashabi kiramı tablo olarak seyredip bir yere oturtan Müslüman içki içtiği hâlde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin huzurunda tövbe eden, zina yaptığı hâlde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin huzurunda tövbe edip tövbesi kabul olan, malının tamamını infak etmek istediği hâlde 'olmaz olmaz çoluk çocuğunu fakir bırakma' diyen sahabiye gösteren Peygamber aleyhisselamı anlar. Yani onlarca, yüzlerce örnek İslam'ın bütün dünyada bütün zamanlarda nasıl yaşanabileceğinin en tabii yetişmiş örnekleridir. Bu kıvamı yakalayabilmek ashabi kiramı bir yere oturtmakla mümkündür.

Tekrar meselemizin başına gelelim. Hadislerle diriliş umudu ile yola çıktık. İnşallah Rabb'imiz bize bunu nasip eder. Hadislerle her nefesimizde bir hadisi özümseyerek veyahut da her hareketimize bir hadisi kılavuz yaparak inşallah yaşamak istiyoruz. Rabb'imiz diliyoruz bize bunu lütfeder. Temenni ediyoruz. Yaptığı iştir zaten gayret eden kullarına veriyor, bize de verir diye duamız vardır. Fakat bundan önce bizim 'Resûlullah bize böyle dedi – aleyhisselatu vesselam-' diyen sahabiye bir yere oturtmam lazım. Aksi takdirde hadis hiçbir zaman tam oturmaz. Sekiz numaralı vidanın yerine dokuz numaralı vidayı oturttuğu için o sıkıştığında gevşeyecektir. Onu hiçbir zaman sıkamazsın. Hep yalama olur. Önce sahabiye bir yere oturtuyorsun. Çünkü sahabi sana gelen suyun kanalıdır. O kanal bir yerden delikse su sana hiçbir zaman tam ve baskı gücüyle gelmeyecek. Çünkü delik bir yerden sızıyor. O kanal kirliyse su sana kirli gelecek. O kanalın önünde barikatlar varsa su sana köpüklü köpüklü gelecek. Hızı kesilmiş olarak gelecek. Bu sebeple ashabi kirama ne Ali radiyallahu anha yaptıkları gibi put yaparak ilah yerine koyarak -hâşâ ebediyen böyle değil- ne de bazı cahillerin yaptığı gibi "filan sahabi Müslüman mı canım" diyerek bakabiliriz.

Mesela; aynı âlimin geçen bir sözünü daha duydum. 'Sevmiyorum Muaviye'yi, kimsenin sevdiği de yok zaten' diyor radiyallahu anh. "Muaviye senin sevgine muhtaç değil" diyeceğim bir

verde bulaşacağız inşallah. Orada diyecek mi: ‘Selamünaleyküm.’ ‘Aleyküm selâm.’ ‘Hoca, sana Muaviye muhtaç olursa kıyamet günü vay hâline onun. Ama senin Muaviye’ye muhtaç olacağın kesin. Muaviye’nin günahı kadar etmezsin sen Allah katında.’

Burada çok ciddi bir şekilde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in ashabını nereye oturttuğumuzu bilmemiz lazım. Ashabı kiram asla put değil asla “sevmiyorum, beğenmiyorum yok politik konumu uygun değildi” diyeceğin bir artist de değil. Ortada bir yerde tutuyoruz. En ortada tuttuğumuz, Resûlullah ile aramızda kanal bunlar. Bitti! Mecburum onu korumaya. Bir defa karakaşlarına hayran değiliz. Çok yakışıklıydı, güzeldiler ondan değil. Onlar olmayınca benim Resûlullah’ım sallallahu aleyhi ve sellem olmuyor da ondan dolayı onları korurum. Sünnet’e yaptıkları hizmetten, Kur’an-ı Kerim’i bize taşıdıklarından dolayı korurum. Bizim başka hayranlıklarımız yok. Arap oldukları için Kureyş’ten oldukları için değil. Ya da işte Türklere saygı gösterdiklerinden dolayı bizim böyle bir handikabımız yok. Resûlullah ile olan ilişkileri bizim onlarla bağımız anlamına geliyor.

Şimdi burada kardeşler, önce Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle ashabı kiramın bağı kurmamız lazım. Biz “onları bir yere oturtacağız” dedik ya aslında onları bir yere oturtmamıza gerek yok. Onlar Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemde nerede duruyorlar? Onlar Resûlullah’a, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onlara nasıl bakıyordu? Yani Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem ve ashabı bir araya nasıl geldiler? Nasıl bir kimlik oluşturdular? Onların Peygamber aleyhisselama karşı tavırları, Peygamber aleyhisselamın onlara karşı tavırları nasıldı? Bunu anladık mı zaten bize söz hakkı düşmüyor ki. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem onları bir yere oturtuktan sonra “biz bunları beğenmiyoruz” diyecek hâlimiz yok. Peygamber’in neyine iman ediyorsun ki o zaman? Mesela; Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem: “Hatalarıyla beraber kabul edeceksiniz benim ashabımı. Bana hizmetlerinden dolayı filan hatasını görmeyin.” Dese -ki böyle bir şey yok- bu bizi bağlayıcıdır. Ama bütün olarak ashabını, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem hatalarıyla beraber kabul etmemizi istiyor. Ashabını tartışmamamızı istiyor. Bunları ayrıntılarıyla konuşacağız.

Tekrar ediyorum. Hadislerle diriliş yapmak istiyoruz. İbni Mace okuyacağız inşallah. Buhari’den hadis okuyacağız ama sahabiye anlamadan hadis okumanın gereği yok diyoruz. Çok hadis dinleriz ama trafik levhaları gibi olur. Seksen yazar orada, sen doksan beş yaparsın. “Levha canım, levha.” Niye uymuyorsun? Çünkü sen trafiği levha olarak görüyorsun. Ashabı kiramı trafik levhası gibi değil Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi bütünleyen bir parça olarak görüp görmediğimiz önemli. Peygamber aleyhisselamı bütünleyen bir parça. Nübüvvetini değil, O’nun bize ulaşması açısından Peygamber aleyhisselamı bütünleyen bir parça olarak gördüğümüz zaman, ashabı kiramın konumu değişmiş demektir.

Burada kardeşlerim, Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in ashabıyla ilgili hadisi şerifleri daha sonra okuyacağız ama o hadislerle muhatap olan sahabeler, Peygamber aleyhisselama kendilerini nasıl bağlamışlar, bunu alt yapı olarak anlamamız lazım. Şimdi mesela biz hadisi şerifler okuduk. “Ashabım şöyledir. Şöyledir. Şöyledir...” Diye. Mesela, ashabı kiram rivayet açısından yani bize bilgi ulaştırma açısından “hepsi güvenilirdir, yüzde yüz güvenilirler” diye bir kuraldan söz edeceğiz. Ehlisünnet ulemasının ortak kararıdır bu. “Sahabi güvenilir, yalan konuşmaz” diye bir kuraldan konuşacağız. Bununla ilgili bir yığın hadis-i şerif okuyacağız. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemden hadis nakledeceğiz ama onların bu sevgiye mazhar olmalarının alt yapısını da konuşmamız lazım. Yani bu kadar sevgiye sadece o zamanda yaşadıkları için mi ulaşmışlar? “Ne yapalım bizim zamanımıza bunlar nasip olmuş. Bunları da sevdik biz.” Böyle mi olmuş? Yoksa “sev beni” diyen tavırları mı var?

Derler ya küçük çocuklar açısından, dedeler birbirlerine derlermiş ki “Seveceksen erkek çocuğu sev, kız çocuğu kendini sevdiren zaten.” Kız çocuğu daha narin, kucağına gelir. O “dedeciğim” der sakalını okşar. Erkek çocuk sağda solda yaramazlık yaptığı için kucağa gelmez. Sen git erkek çocuğu yakala önce. Yani ashabı kiram böyle “bizim zamanımızın çocukları” diye mi Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem sevdi yoksa becerip o sevgiyi bin kere hak ettiler de mi sevildiler? Göreceğiz ki sevdikleri için sevildiler. “Ashabım!” Diyerek Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onları yürekten çağırıyor. Çünkü onlar da yürek değil ciğerleriyle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sarıldılar. “Anam babam sana feda olsun. Ya Resûlullah!” derken edebiyat yapmadılar. Şiirler söylemediler. Fiilen de analarını babalarını teslim ettiler. Bunun örneklerini göreceğiz.

İlk örneği -birinci paragrafı diyelim-: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bedenine ve aynı zamanda ifrazatına olağan üstü saygı gösterdiler. Ter, sümük, gözyaşı, tükürük ve dışkı olarak insandan çıkan şeylere ifrazat diyoruz. İfrazat, Arapça bir kelimedir dışarı atılanlar demek. Ashabı kiramın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zatına yani Abdullah’ın oğlu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem olarak, insan olarak onun bedenine, terine, sümüğüne, idrarına, kanına, vücudundan akan kanına, gösterdikleri olağanüstü saygıdan başlamak istiyoruz. Bu başlama nedenim şu:

Kadı İyad rahmetullahi aleyh -sık sık bu hadis konusunda onun da adı geçecek- hadis ilminin ağır isimlerinden birisidir. Onun Şifa-i Şerif isimli kitabında ashabı kiramın bu tip tavırları var. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kanı, idrarı, sümüğü, balgamı vb. şeylere ashabın gösterdiği saygı anlatılıyor. Bunların bir kısmı zayıf hadisler, bir kısmı da Buhari’de geçen hadisi şeriflerdir, sahih hadislerdir.

Bu kitabı, biz Yaşar Kandemir Hoca Efendi’ye –Allah ondan razı olsun- şerh ettirip yayınladık. Sünnet-i Seniyye’ye hizmet olsun diye. Gördüğümüz en büyük tepkilerin birinden utanarak söylüyorum: “Bu çağda böyle şeyleri kâfirlerinde anlayacağı bir dille nasıl yazdınız?” Yani “Bu tip ayıplar oldu, bitti. Yazmayın bunları.” Çünkü onlar toplantıda diplomatik nezaket gösterip toplantıdan sonra arkasından her türlü konuşmaya alışmışlar. Nezaket onlarda bu anlama geliyor. Hürmet, zengine tam hürmet. Fakiri toplantıya kabul bile etmemek. Böyle protokole alışmışlar. Ashabı kiramın o olağanüstü, insanlığı zorlayacak, idraki zorlayacak hürmet ve saygısına anlam veremiyorlar tabii. Veremeyince de Kadı İyad’ın bunların neden toplayıp bir kitabında yazdığını tenkit ediyorlar. Her halükarda elhamdülillah bizim medarı iftiharımız oldu.

Bu sebeple, özellikle ashabı kiramın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem idrarına bile gösterdiği saygıyla alakalı olarak başlamak istiyorum. Bu cümlem çok önemli tekrar ediyorum: Efendimiz’in sallallahu aleyhi ve sellem idrarına bile saygı gösterdiler. Bununla ilgili fıkıh hükümlerini not ettim. Özellikle not etmemizde fayda var. Ashabı kiramın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in kendisiyle ve âsârıyla teberrük yaptılar. Âsâr neye diyoruz? Mesela; biraz sonra hadis-i şerifi göreceğiz. Tıraş oldu Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem saçının sağ tarafını aldı. Berbere dedi ki: “al” dedi “Ebu Talha’ya ver.” dedi. Sol tarafını da tıraş edince: “Ebu Talha’ya ver.” dedi. Ebu Talha’ya dedi ki: “Bunları insanlara dağıt.” Efendimiz’in kılları tek tek dağıtıldı. Sahih hadis-i şerifle sabit bu, Müslim’de hadis. Kaynaklarını göreceğiz inşallah. Bu Efendimiz’in âsârıdır. Âsâr; kalıntı demek. Mesela; Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem gömleklerinden birisi, ensar kadınlarından birinin eline geçmiş. O ve torunları yıllarca bu gömleği, ta toz oluncaya kadar saklamışlar. Ağır hasta olunca Medine’de gömleğini yıkayıp suyunu içiriyorlarmış. Elhamdülillah, böyle bir âsâr sevgisi var ashabı kiramda. Buna Arapça istilahında **التَّبَرُّكُ بِأَثَارِ رَسُولِ اللَّهِ** deniliyor. “التَّبَرُّكُ bereketten gelme”

بِآثَارِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ sallallahu aleyhi ve sellem.” Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden kalan şeylerden bereket görme. İbadet yapmak değil ama o putperestlik. Yani teberrük; bereket bulmak demek yani hayırlı görmek, feyiz ve bereket ummak demek. Bu konudaki fukahanın hükmü, çok kati bir şekilde sabittir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin âsârı ile yani ondan kalan şeylerle teberrük caizdir. Bu şekilde Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme tazim yapmaktır.

Niye bunu belgeliyoruz? Çünkü ashâbı kiram Allah onlardan razı olsun, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile teberrük yaptılar ve bunu onun gözü önünde yaptılar. Biz Şeriat’ın temel kaidelerinden biri olarak diyoruz ki; Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile teberrük yaparken, eğer Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem “Bunu size yasaklıyorum. Böyle yapmayın yanlıştır bu.” demiyorsa o Şeriat’tır. Neden? Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yanlışa susmaz, asla susmaz. O’nun önünde yapılan bir hareket, yüzde bir yanlışa-en azından-mübârek yüzü kızarır. Ashâb da anlarlar ki bu hoş bir şey olmadı. Yasak olmasını gerektirecek düzeydeyse zaten hemen müdahale eder. “Olmaz böyle bir şey.” der. “Ev sahibinin hatırını kırmayayım. Toplum nasıl anlar? Ya insanların gönlü kırılmasın. Kadınları üzmemim. Çocukların bayram neşesini kaçırmayım.” Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemde böyle bir şey olmaz.

Ashâbı kiram çok açık ve sarîh bir şekilde, onun gözü önünde, tuttular teberrük yaptılar. Kollarına, saç kıllarına sahip çıktılar. İdrarını sahâbi içti. Kanını bir kâse içinde-hacamat yaptırdığı kanını-sahâbiye verdi. “Git, bunu köpeğin değmeyeceği, insan ayağı değmeyeceği, bir yere dök gel.” dedi. Kan yani bildiğimiz kan. Sahâbi döndü geldi. Dedi ki Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem: “Tamam, dediğin gibi yaptım. Kimsenin görmeyeceği bir yere koydum ya Resûlullah.” dedi. Baktı Efendimiz: “Bana kalırsa sen onu içtin.” dedi. “Evet ya Resûlullah, içtim.” dedi. “Sen: ‘kimsenin görmeyeceği yere koy’ dedin. Kimsenin görmeyeceği yerde ya Resûlullah.” dedi. “Niye böyle yaptın?” dedi. “Ya Resûlullah, kanın kanıma karışsın istedim.” dedi. Bu sahîh hadis ile sabit, vâki olmuş bir şey. Hizmetçisi Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ile idrarını içti. Çünkü idrarı yani normalde bir leğene yapılıyor o zamanki şeyde. Yakın zamana kadar Anadolu’da öyleydi. Yaklaşık bir asır öncesine kadar leğene yapılıyordu. Sabah da götürülüp uzak bir yere dökülüyordu. Hizmetçisi onu kendisine şifa kabul edip içti.

Şimdi her hâlükârda bunlar, gözü önünde oldu. Mesela; içki içen birisine ceza verilmesini emrettiği gibi “Kan necistir. Sen necis bir şey içtin, istiğfar et.” demedi ona. Günah olan bir şeyi yapan birisine, tevbe teklif etmemesi mümkün değil sallallahu aleyhi ve sellem ile. Olmaz böyle bir şey olmaz. Ne ölüm korkusu ne sosyal ilişkiler ne “Vakfa bağış yapan bir zengindir hatırını kırmayalım.” Resûlullah’ta böyle bir şey olmaz. Olmadı zaten, sallallahu aleyhi ve sellem. Ashâbı kiramın “Çok basit canım bu, önemsiz bir şey.” zannettikleri şeylerde fırtına kaldırdı Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. “Nasıl böyle yaparsınız? Nasıl bu sözü söylersin sen?” diye. Âişe Annemiz mesela; çok basit: “Kısa boylu bir adamdı.” sözüne: “Tükür, tükür, tükür. Çok çirkin bir şey yuttun sen. Gıybet etin.” diye yani “Âişe çok ayıp oldu yakışmadı sana.” demedi. Gıybetin çiğ et yemek olduğunu, Âişe annemize hıngır hıngır bağırdı orada. Demek ki Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemde müsamaha yok.

Ashâbı kiramın teberrük yapması, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile teberrük yapması onun gözü önünde oldu. O vefat ettikten sonra ashâbı kiram böyle şeyleri gündeme getirmediler. Ashâbı kiram sağlığında yaptılar. Sağlığında yapınca, onun gözü önünde yapınca, o itiraz etmeyince demek ki dinen bunun bir mahsuru yoktur. Sahîh hadisi şeriflerden örneklerini göreceğiz. Bunun, aynı şekilde biraz önce bahsettiğim gibi gömleğini yıkayıp hastalara suyunu içirmek şeklinde bir fayda ummak için yapmak da söz konusudur.

Elbette tekrar ediyorum: Bu bir ibadet maksadıyla değil, teberrüken yani fazladan yapılan bir iş olarak. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin elbisesi, yediği, içtiği, yemeğinden artanlar... Mesela; su içiyor veya süt içiyor. Hemen bardağın kenarı herkes için değerli hâle geliyor. Hatırlarsanız sahih hadis-i şerifte İbni Abbas Efendimiz'in sağında oturuyor. Solunda sahabiler, Ebubekirler oturuyor. Babası Abbas oturuyor, ibni Abbas'ın babası Abbas, orada oturuyor. Bir bardak süt getiriliyor. Ondan bir yudum içiyor. Nezaketen sağ tarafa vermesi lazım: "Sen de buyur." diye. Oradaki de yedi yaşındaki çocuk: "Yavrumsu, izin verirsen bu büyüklere vereyim önce." diyor. "Sonra sana da artıp gelsin." "Yok ya Resûlullah, senin dudağına dudak değdirme nasibimi kimseye veremem." diyor. Alıyor sütü içiyor.

Bu tür şeyler hep onun gözü önünde yapıldı. Teberrüken yapıldı. Bunda herhangi bir ihtilaf yoktur. Fukahanın çok büyük bir bölümüne göre -başta Şafi Fukahası olmak üzere- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin kanı, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin saçları-kılları diyelim-veya diğer artıklarının temiz olduğuna ve bunun ona mahsus bir hüküm olduğuna kanidirlir. Çünkü kan necistir ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin kanı, bu sözünü ettiğim büyük bir kesimine göre necis değildir ve ona mahsustur. Bununla ilgili de konumuz o değil ama inşallah hadis derslerinde taharet bölümüne geldiğimizde bunun tafsilatını inşallah göreceğiz. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin kanıyla ilgili ashabin pek çok uygulaması var. Bu uygulamalardan istidlal ederek, kanaat kullanarak değil: "Resûlullah'a sallallahu aleyhi ve sellemin kanı, normal tükürüğü gibidir. Teri gibi temizdir." diye kanaate varmışlardır ama notlarımızın kenarında bulunsun. Bu fukahanın ittifakı değildir. Fukahanın ittifakı değildir. Bu büyük bölümü fukahanın böyledir ama özellikle "Hayır, insan olarak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin kanı da diğer insanların kanı gibidir, temiz değildir." şeklinde hüküm belirtmiştir fukahanın bir bölümü. Evet, bunun ötesinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin örneklerde göreceğimiz uygulamalarda ashabi kiram, teberrük yaparken ondan bir şifa umdular. Kalplerinde huzur olacağını düşündüler ve-öyle bir açıklamaları yok ama-anlaşılan o ki Resûlullah'ı daha çok sevdiğimizi Allah görsün istediler. Çünkü insan kendi idrarına bile elini değmesini istemezken leğende Resûlullah'ın idrarını içersen bu bir aşktır, sevgidir bu. Bu sevgiyi Allah'a göstermek istediler. Kimi şahadetle göstermek istedi. Hizmetçisi de böyle göstermek istedi. Öbürü de oyun yaptı "Gerçekten koydum ya Resûlullah." dedi, kanı midesine attı. Hata bile olsa ashabi kiramın bu tavrı, Allah onlardan razı olsun bir fazilettir.

Burada kalın harflerle bir not düşmemiz lazım kardeşler -Kalın harflerle normal harflerle değil.-: Bu uygulama, Resûlullah'a mahsustur sallallahu aleyhi ve sellem. Eğer, bu zamanda veya başka zamanlarda bir Resûlullah daha varsa onunda kanı temizdir, idrarı içilebilir. "Hayır, Müseylemetü'l Kezzap'tan başka, Deccal'dan başka peygamberlik iddiasında olacak kimse yoktur. Hep yalandır gerisi, hepsi kezzaptır, sahtekârdır." diyorsa hiç kimsenin teri kutsal değildir, bereket değildir. Hiç kimsenin. Sadece Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme mahsus, ashabi kiramın yaptığı zaman doğru olacak bir şey konuşuyoruz. Bunu ne bir âlime, ne bir şeyhe ne bir öndere kıyas edemeyiz. Bir şeyh efendinin, bir âlimin duasını talep edebiliriz. "Bana dua et" diyebiliriz. Onun sofrasında oturmayı bereket görebiliriz. Onun nasihatinde şifa bulabiliriz. Onun himayesinde olmak, bir âlimin, bir şeyhin "Ben senin yanındayım. Sen de beni kabul ettin mi? Ettim." demesinde hayır umarız ama tükürüğü şifa değildir. İdrarı şifa değildir. Kanı temiz değildir. Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, sadece ona mahsustur.

Burada İmam Şafi'nin talebelerinin yani Şafi Uleması'nın, özellikle kanının da temiz olduğu konusundaki içtihatlarını, delillerindeki kaynaklarından biri de; Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem çocukluğunda ve Miraç'a çıkması esnasında melekler tarafından kalbinin temizlenmesi, ameliyat

edilmesi olaydır. Dolayısıyla “Onun kanını, normal bir kan kabul edemeyiz.” diyorlar yani bu vb. bir takım delillere dayanıyorlar.

Her hâlükârda-yani tekrar tekrar vurgulamakta fayda var-ayet değil bunlar. Peygamber sevgisiyle delirmişlerin sözleri bunlar. Kadı İyad gibi kendisini her şeyiyle Allah’a adamışların sözleri bunlar. Elbette, bir insan kendisini modern çağın insanı kabul edip “böyle şeyler konuşulursa kâfirler bize güler” seviyesinden İslam’a bakılıyorsa diyecek söz yok. Onunla muhatap olmaya gerek yok ama bu nedenle de ona kâfir deme hakkımız yok çünkü bunlar içtihatlılar. Bu olayları yapan sahabinin yaptığı da bir içtihatlı. Bunları yorumlayan Şafi Uleması’nın, Maliki Uleması’nın, Kadı İyadların sözleri de nihayetinde bir içtihatlıdır. Ayet değildir ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle ilgili şeylerle teberrük yapmak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in onayladığı şeylerdendir.

Burada küçük bir not kardeşler -çok önemli bir not ama-: Şimdi hadis-i şerif okuyacağız Enes bin Malik’ten. Saçlarına teberrük yapılmasına izin veriyor Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. Aynı Peygamber aleyhisselatu vesselam içeri girdiğinde ayağa kalkıyor: “Ne yapıyorsunuz siz? Acem Krallarına yapıldığı gibi benim için ayağa kalkmayın.” diyor. Yani krallar için ayağa kalkılır, benim için ayağa kalkmayın. “Ben Kureyş’te kuru ekmeğe yiyen bir kadının çocuğuyum” diyor. Ayağa kalkmaya gelince, şahsına saygıya izin vermiyor ama saçlarına saygı gösterilmesinde, teberrük yapılmasında sakınca bulmuyor. Aynı Peygamber aleyhisselatu vesselam: “Hıristiyanların İsa’ya yaptığı gibi beni putlaştırmayın. Mezarımı mabede çevirmeyin.” diyor. Buradaki çizgi nedir? Demek ki aleyhisselatu vesselam Efendimiz bir bereket ummak, O’na sevgimizi ispat etmek için Allah görsün diye saygı gösterdiğimiz zaman, bu saygıyı fazilet kabul ediyor. Aynı Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem, putperestlik görüntüsü veren, önceki muharref dindeki adamların yaptığı görüntüyü görüntüleyen bir işe müsaade etmiyor. İki arasında fark var demek ki.

Burada neyi konuşuyoruz? Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ashabına nasıl sahip çıktı? “Canım sahabim.” dedi anlamadan önce onlar bu sevgiyi nasıl hak ettiler? “**وَرَضُوا عَنْهُ**” nasıl oldu? “**رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ**” Allah onlardan memnun. **وَرَضُوا عَنْهُ** Onlar da Allah’tan memnun, Peygamberinden de memnunlar.” nasıl gerçekleşti? Ne verdiler de, bu sevgiyi Resûlullah’tan aldılar? Onu görmemize yardım edecek ipuçları göreceğiz.

Şüphesiz arkadaşlar, şunu unutmayınız: Yüzde yüz bütün olaylar bize intikal etmedi. Yirmi üç yılı anlatan, yirmi üç bin hadis yoktur. Yani neredeyse toplam bütün hadisler, tekrarlar filan çıkarıldığında on bin civarındadır. Çok büyük bir hadis külliyatı yoktur. Ama hadislerin içinde cümlelerin içine serpiştirilmiş gibi işaretler vardır elbette, ayrı bir konu. Biz tamamını bilmiyoruz, bazı şeyler biliyoruz. Ulemamız, müçtehitlerimiz de o bazı dediğimiz bilgilerden yola çıkarak zaten karşımıza çok büyük bir külliyat çıkardılar.

Müslim’in 1305. Hadis-i Şerifi; Tirmizi’nin de 912. Hadis-i Şerifini anlatıyorum.

Arkadaşlar “Müslim” kelimesi “Bu hadis doğru mudur, eğri midir?” sorusunu yok eden bir kelimedir. Buhari ve Müslim dedik mi onda tartışma yok artık. Onun dışındaki kitapları konuştuğumuz da “hadis sahih midir değil midir” konuşuruz. Ayrıca “Müslim” kelimesiyle ilgili şimdiden -sık sık geçecek çünkü- not düşeyim.

Müslim’de iki türlü numaralandırma vardır. Bir; iki binlere kadar devam eden “Muhammed Fuad numaralandırması” diye bir numaralandırma vardır. Genelde kaynaklarda bu kullanılır. Bir de

yeni bilgisayarlarla ortaya çıkan dizgilerden sonra yedi binlere kadar çıkan bir numaralandırma vardır. Genelde numara verdiğimizde bu iki binli rakamlarla ilgili yani açtığımızda her iki numara da vardır Müslim baskılarında, yeni baskılarında. Biri parantez içindedir, biri normal numaradır. Eğer mesela; ilk ciltte yüzüncü sayfada altı yüz nolu varsa yedi bin numaralı büyük, geniş numarayı kullanılıyor, eğer yüzüncü sayfada hâlâ yetmişinci, sekseninci hadis diyorsa bu bahsettiğimiz dar, küçük numaralar kullanılıyor. O konu şöyle mesela; şimdi anlatacağımız hadisi şerif hacla ilgili hadistir. Hacla ilgili beş hadis vardır. Bunların beşini bir tane kabul edip “on sekizinci hadis” demiş. Öbür numaralandırmaya göre de her hadisi bir hadis kabul edip oradaki beş hadise beş numara vermiş. Dolayısıyla biri yedi bine ulaşmış rakamlar -Buhari’de de böyledir- Buhari’de yedi bin civarında rakam vardır. İşin Türkçesi Müslim’de iki defa bakmanız gerekebilir.

Enes ibni Malik radiyallahu anh rivayet ediyor, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem haccını anlatıyor. Hacc arkadaşlar, teberrüken inşallah hep beraber böyle birkaç hadisi şerifi de orada okumak için orada da bir bulunmak, hacc etmek hepimize inşallah nasip olur. **وَمَا ذَاكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ**. Bu Allah için zor değil. Niye bir kırk ders de orada yapmayalım? Temenni ederiz biz, olmasa cennette tamamlarız dersimizi inşallah.

Hacc şudur arkadaşlar; İstanbul’dan gidersen Mekke’de ya Mekke’de çeşidine göre ya da hava alanında burada ihram giyersin. İhram dediğimiz üzerimizdeki dikişli olan her şeyi çıkarmak demektir, iç çamaşırın içi de dâhil. Her şeyi çıkarırsın. Üzerinde dikilmiş bir şey olmayacak ayakkabı da dâhil. Ayakkabı da dikiliyse onu da giyemezsin. Başını örtmek yasak. Bir etek, bir de etek gibi havlu üstüne atılır. Buna “ihramlanma” denir. İhramlanma; haram hâle gelmek demek. İhram dedikleri, o havlulara “ihram” diyorlar adı havlu aslında da millet ona “ihram” diyor. İhramlanmaya yarayan şey olduğu için ona da ihram deniyor.

Müslüman gelir Kurban Bayramı’na iki gün kala yani Arefe Günü’nden bir gün önce Mina’ya çıkar. Mina’da beş vakit namaz kılar. Arefe günü sabahleyin de -bizim burada Arefe dediğimiz gün, bayrama bir gün kala- “Arafat” denen yere çıkılır. Akşama kadar orada kalınır. O ihram üstündedir hâlâ. Arafat’ta vakfe yapılır yani ayağa kalkılıp dua yapılır. Şimdi mevlüt bile okunuyor. Yani o, ashabı kirama nasip olmadı tabi, nasip meselesi! Şimdi mevlütler, ilahiler, bando eşliğinde İslamî poplar, Neûzu billahi Teâlâ. Fitne bu işte!

Öğle ve ikinci namazı cem edilir yani aynı öğle vakti ikindide kılınır. Akşam ezanı okunduktan sonra da Mekke ile Arafat arasında “Müzdelife” diye bir yer vardır. Müzdelife’ye gidilir. Oraya “Meşari’l Haram” diyor Kur’an-ı Kerim. Orada akşam ve yatsı namazı cem edilir, beraber kılınır. Sabah namazında kalkılır. Sabah namazında orada da bir vakfe yapılır. Vakfe demek ayağa kalkıp dua etmek demek beş dakika, on dakika. Ondan sonra sabah namazı kılındıktan sonra Mekke’ye doğru yol üzerinde olan Mina’ya gidilir. Mina; İbrahim aleyhisselamın İsmail aleyhisselamı kurban etmek istediği yerdir. Orada hacılar, yine o ihram vaziyetinde giderler. Şeytan taşlama vardır orada. Üç merkez vardır. Şeytan taşlama küçücük -nohuttan küçük taşlar- yedi taş şeytana “bismillahirrecmellişşeytan” diye atılır. Sembolik bir ibadettir bu. Hacıya aktif olarak mücadele alanı gösterilmiş olur. Asıl mücadelenin şeytanla olduğu siyasi parti, dernek vs. kongre adaylarıyla filan mücadelesinin çok basit bir şey olduğu anlatılmış olur. Her halükarda ondan sonra da hacı kurban keser, haccına göre. Kurbandan sonra da tıraş olur. Tıraş da oldu mu hac biter. Ana hatlarıyla hac bitmiş olur.

Tıraş da iki türlü olur; ya saçından en az şu kadar, şu parmağımızdan -üst oynattığımız kısım- aşağı yukarı iki santim keser eğer saçı böyle çok uzun saç değilse. Uzun saçsa üçte birini kesmesi

gerekir veya en sünnete uygun olan sifıra vurdurmaktır saç, ustura diyoruz. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem “Allah saçını usturaya vurduranlara rahmet eylesin” buyurmuş. “Ya Resûlullah bir kısmımız kısalttık” demişler. “Usturaya vurduranlara rahmet etsin” buyurmuş. “Bir kısmımız kısalttık” demişler çünkü hacdan da çıkmış oldular, ibadet bitti. “Allah usturaya vuranlara rahmet etsin” buyurmuş. “Bir kısmımız kısalttık ya Resûlullah” “onlara da rahmet etsin” buyurmuş. Demek ki tercih usturadan yana ama hacda ihramdan çıkarken. Onun dışında Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem peygamberlik döneminde -inşallah hadisleri okurken göreceğiz- dört defa tıraş olmuştur. Esas olan sünnet saç bırakmaktır. Gâvura benzeyecek kuaföre gitmek değil ama saç bırakmak. Yani gâvurların modasına göre o olduğunda haram da olur. Yani hazır saç bırakmak sünnettir diye kuafördeki resimlere “bakıp buna benzet ağabey beni” dediğin zaman sen taklit etmiş olursun kafirleri. Saç bırakmak başka şey, kâfirleri taklit etmek başka bir şey. Hacda saç sifıra vurdurmak neden efdal sünnettir? Çünkü saç büyütmek sünnettir ya tıpkı büyük koç kesmek daha sevap olduğu gibi büyük saç çok kesmek daha sevap olduğundan üç kere مُحَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ olanlara dua etmiştir sallallahu aleyhi ve sellem.

Şimdi Enes ibni Malik diyor ki Müslim’in ve Tirmizi’nin rivayet ettiği hadis-i şerifi konuşuyoruz: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz haccını yaptı, Mina’ya geldi, taşlamalarını yaptı yani hac vazifesi yerine geldi sonra tıraş oldu. Tıraş eden berberine “önce sağ tarafımı al” buyurdu. Sağ tarafını aldı. Bu da sünnete dikkat edin, berbere gittiğinde önce sağ tarafı alıracaksın sonra sol tarafı eğer taraf alınacaksa. Sağ tarafı aldı. Ensar’dan Ebu Talha radiyallahu anh yanındaydı. Tuttu o berberin aldığı, kestiği saçları Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ona verdi. “Talha bunları al, bunlar senin olsun” dedi Ebu Talha’ya. Sonra berber ikinci tarafını aldı. İkinci tarafı da kesti berber. Kesince Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onları aldı Ebu Talha’ya verdi. Elini uzatınca da: “bunları al” buyurmuş. “أَقْسِمُ بَيْنَ النَّاسِ” taksimlendirmek, dağıtmak demek. “Bunu insanlara taksim et” buyurmuş. Burada Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in bu tavrı pek çok şeyi yansıtıyor ama ilk yansıttığı şey, demek ki ashabının böyle bir özentisi var. Bir sonraki hadisi şerifte göreceğiz zaten. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz biliyor ki ashabı, onu çok imreniyorlar, merak ediyorlar. Hadi herkese birer kıl hatıra olsun diye nezaket göstermiş. Bu Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’den karşısındakinin duygusuna, nezaketine, iç âlemine saygı gösterme anlayışı.

Burada arkadaşlar, memleketimizde bilhassa çok yaygın sakalı şerifler vardır. Bu sakalı şerifler Kadir Gecelerinde vb. zamanlarda -Kadir Gecesi olduğuna karar verilen gecelerde vb. zamanlarda- insanlara ziyaret ettirilir. Eğer doğru ise o sakalı şerifler, aslı budur kaldıysa. Bu, yaşlı bir hacı amcanın sakalları da bir şişeye koyup bize yutturuyorlarsa bunu, Allah onlardan kim yaptıysa Allah sorsun ondan. Peygamber’imizin adıyla bizim duygularımızı suiistimal ediyor. Bir yalan bu tabi. Her halükarda bizim tepkimiz şudur; Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in sakalının ki vacip düzeyinde sünnetlerindedir ancak eşlerden izin alınarak bırakılabildiği bir dünyada sakal ziyaretini batıl görürüz. Yüzündeki sakala hürmet yok, her gün lavaboya gidiyor daha bitmeden zavallı tüy. Güya Peygamber’in sakalına saygı, bu şeytandan yutturmacadır. Ama mü’minlerin kalbindeki bu sevgi -velev ki o kavanozun içinde sakal diye bir şey olmasın- asıl sevgi o tüylere değil zaten tüyün sahibinedir diye bunu da hürmetle karşılarız. Ama eğer bu mesela; ben bir camide rastladım, adam o gün tıraş olmuş üstelik cemaat kalabalık olacak diye, imam efendi parlıyor mübarek böyle yüzüne bakıp kendi ışık da vuruyor böyle cami aydınlatılmış projektörlerle, böyle bu şekilde tutuyor. Gelen saygı gösteriyor. Böyle gelince onun yüzüne yansımıyor sakal. İnsanlara gösteriyor. Küçük, şundan küçük bir kavanoz. İnsanlar ağlıya sızlaya onu öpüyorlar. Salâvatlar getiriliyor. İşte birisi çok öpmek isteyince “Efendimiz’e saygısızlık yapma” diyor imam efendi onu hemen engelliyor orada. Saygısızlık

yüzünde parlıyor ama. Burada bir laubalilik var, avuntu var, melekler kanmaz bu tip hikâyelere. Sadece birbirimizi kandırırız.

Yine Enes'ten başka bir rivayet daha var bununla ilgili. Müslim'in 2325. Hadis-i Şerifi, Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inin de 12363. Hadis-i Şerifi:

Diyor ki; **رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْحَلَّاقُ يُحْلِقُهُ وَأَطَافَ بِهِ أَصْحَابُهُ فَمَا يَرِيدُونَ أَنْ تَقَعَ شَعْرَةٌ إِلَّا فِي يَدِ**

رَجُلٍ. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin haccı ile ilgili bir hatırası değil belki de hacla ilgili ama hac kaydı yok. "Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi tıraş olurken gördüm." diyor. Ashabı da etrafını tavaf eder gibi kuşatmışlardı. Berberin kestiği hiçbir kıl yere düşmüyordu, onların avucundan birine düşüyordu muhakkak" diyor. Burada vurgulamak istediğimiz nedir? Sakalı şerifi konuşmuyoruz. Ashabı kiramın Peygamber aleyhisselamın dinine, risaletine, peygamberliğine saygıları kadar zatına, sakalına, tükürüğüne varıncaya kadar her şeyini nasıl saygıyla, tazimle karşıladıklarının örneklerini gördük. Görmeye de devam edeceğiz inşallah.

Ve sallallahu ve selleme alâ seyidini Muhammed ve alâ âlihi ve sahbihi ecmaîn.
Vel'hamdülillahi Rabb'il âlemin.